

JURA

RET OG VRANG OM KYSTBESKYTTELSE

Borgere forventer ofte, at kommunen skal "gøre noget", når oversvømmelser truer deres ejendom. Men hvem har egentlig ansvaret og hvem skal betale? **Læs en eksperts Q&A's** om den juridiske rollefordeling.

Af | Jacob Brandt, specialistadvokat, Bech-Bruun

Stormen "Bodil" gav i december 2013 en forsmag på, hvad den kystnære grundejer i fremtiden bør ruste sig til. Hvis forudsigelserne holder vand, kan vi i 2050 forvente en Bodil hvert tyvende år, mens vi i 2090 vil se storme hærge hvert år.

I Danmark er der tradition for, at infrastrukturelle opgaver løftes af det offentlige, og grundejerne kigger straks i retning af kommunen, når "der bør gøres noget". Men hvad er kommunens rolle egentlig efter den gældende lovgivning, når det drejer sig om beskyttelse af privat ejendom – og kan kommunen holdes ansvarlig?

1. Hvem har ansvaret?

Selvom grundejerne utvivlsomt forventer, at kommunen beskytter deres ejendom mod oversvømmelser fra havne, fjorde, mv., må grundejerne selv bære ansvaret for, at de har købt en ejendom, som er under risiko for at blive oversvømmet, når vandstanden stiger. Grundejerne skal udføre og afholde udgifterne ved etablering, drift og vedligeholdelse af kystbeskyttelse, der

beskytter deres ejendom.

2. Hvad er kommunens rolle under kystbeskyttelsesloven?

Klitfredningslinjen gælder langs Jyllands vestkyst, mens strandbeskyttelseslinjen findes langs landets øvrige kyster. I begge tilfælde er der streng praksis for dispensation. Passage for offentligheden skal sikres, jf. naturbeskyttelseslovens § 22. Anden relevant lovgivning skal overholdes, inden Kystdirektoratet kan meddele tilladelse i henhold til kystbeskyttelseslovens § 16, stk. 1.

Kommunerne har i dag ganske begrænset indflydelse på myndighedsbehandlingen af selve adgangen til at foretage kystbeskyttelse. Det er – foreløbigt – lagt i hænderne på de statslige myndigheder. Kommunerne har dog alligevel en vigtig rolle under kystbeskyttelsesloven, idet de kan medvirke i sager, hvor grundejerne ikke er enige, eller kommunen kan selv vurdere og tage initiativ til, at der eksempelvis udføres renovering af nedbrudt kystbeskyttelse.

Kystbeskyttelse er dyrt, og der er derfor sjældent fuldstændig enighed om udformning og udførelse heraf. Kystbeskyttelseslovens § 1a, stk. 2, giver de initiativrige grundejere mulighed for at få kommunen på banen i en proces, der skal skabe grundlaget for et samlet kystbeskyttelsesprojekt. Ved indlevering af en skriftlig anmodning med projektbeskrivelse, projektets udstrækning og begrundelsen herfor samt en oversigt over de omfattede ejendomme kan grundejerne aktivere kommunen.

Herefter skal kommunen tage stilling til, om det konkrete projekt skal fremmes, men forinden har kommunen sikret sig, om der foreligger de fornødne forundersøgelser, skitseprojektering mv. til, at der kan træffes beslutning herom. Kommunen beslutter, om det er ansøgerne eller kommunen selv, som står for at sikre det tilstrækkelige grundlag for beslutningen, jf. kystbeskyttelseslovens § 1a, stk. 3.

Hvis kommunen går videre med sagen, skal der afholdes møde med alle de grundejere, som risikerer at skulle bidrage til ballet. Det følger af kyst-

”En Bodil kan godt gøre politikerne bløde i knæene. Nyhedsreportere i waders, forsider med kajakroende grundejere i gaderne og andre situationer, kan skaffe velvilje hos kommunens politikere.”

beskyttelseslovens § 3, stk. 5, at de grundejere, som opnår beskyttelse eller anden fordel ved projektet (eksempelvis forbedrede rekreative forhold) – skal bidrage. Det såkaldte nytteprincip findes eksempelvis også i vandløbsloven. På mødet præsenteres de nødvendige detaljer for, at grundejerne kan tage kvalificeret stilling til projektet, og på baggrund af grundejernes tilkendegivelser på mødet, træffer kommunen endelig afgørelse om, hvorvidt projektet skal leve eller dø.

Hvis projektet overlever mødet med grundejerne, skal det detailprojekteres, herunder i forhold til finansiering og bidragsfordeling, og når det er på plads, kommer Kystdirektoratets behandling af sagen med henblik på en tilladelse efter kystbeskyttelseslovens § 16, stk. 1.

3. Kan kommunen finansiere kystbeskyttelse?

En Bodil kan godt gøre politikerne bløde i knæene. Nyhedsreportere i waders, forsider med kajakroende grundejere i gaderne og andre situationer, kan skaffe velvilje hos kommunens poli-

tikere – typisk i særligt udsatte områder med hyppige oversvømmelser.

Anvendelse af kommunale midler kræver hjemmel. Kystbeskyttelsesloven indeholder ikke eksplicit hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan bidrage til udførelse af eller lade udførelse af kystbeskyttelse ske, hvor kommunalbestyrelsen ikke selv er grundejer. Der er udtrykkelig hjemmel til, at kommunen kan støtte projektet ved at afholde omkostningerne forbundet med forundersøgelse eller skitseprojektering, jf. kystbeskyttelseslovens § 1a, stk. 3. Der findes dog en indirekte hjemmel i kystbeskyttelseslovens § 3, stk. 6, hvoraf det forudsættes, at en kommune kan bidrage med mere, end kommunen er forpligtet til som evt. grundejer, idet den ansvarlige minister kan pålægge andre kommuner berørt af kystbeskyttelsesforanstaltningen at bidrage med et tilsvarende beløb.

Den udtrykkelige hjemmel til at støtte kystbeskyttelsesforanstaltninger med kommunale midler må derfor findes i kommunalfuldmagten. Det betyder bl.a., at det konkrete projekt skal

have en vis almennyttig værdi – f.eks. forbedrede offentlige strandfaciliteter. Det er vigtigt, at kommunen kan påvise en kommunal interesse for ”fællesskabet” i kystbeskyttelsens udførelse, idet der ellers er tale om et projekt i strid med forbuddet om begunstiggelse af enkeltpersoner. Fokus bør være på den rekreative værdi, som et kystbeskyttelses anlæg kan have for kommunens borgere, hvis der skal ydes kommunal støtte.

4. Kan kommunen blive erstatningsansvarlig for oversvømmelseskader?

Kommunen kan ikke blive erstatningsansvarlig for oversvømmelseskader opstået pga. manglende kystbeskyttelse. Kommunen kan imidlertid – på sædvanlig vis – blive ansvarlig for evt. tab, som kan henføres til den sagsbehandling, som kommunen gennemfører som led i udførelsen af kystbeskyttelsen. De almindelige erstatningsretlige regler om erstatning uden for kontrakt skal være opfyldt. ●